

New Day in Medicine
Новый День в Медицине

NDM

TIBBIYOTDA YANGI KUN

Ilmiy referativ, marifiy-ma'naviy jurnal

AVICENNA-MED.UZ

ISSN 2181-712X.
EiSSN 2181-2187

11 (73) 2024

**Сопредседатели редакционной
коллегии:**

**Ш. Ж. ТЕШАЕВ,
А. Ш. РЕВИШВИЛИ**

Ред. коллегия:

М.И. АБДУЛЛАЕВ
А.А. АБДУМАЖИДОВ
Р.Б. АБДУЛЛАЕВ
Л.М. АБДУЛЛАЕВА
А.Ш. АБДУМАЖИДОВ
М.А. АБДУЛЛАЕВА
Х.А. АБДУМАЖИДОВ
Б.З. АБДУСАМАТОВ
М.М. АКБАРОВ
Х.А. АКИЛОВ
М.М. АЛИЕВ
С.Ж. АМИНОВ
Ш.Э. АМОНОВ
Ш.М. АХМЕДОВ
Ю.М. АХМЕДОВ
С.М. АХМЕДОВА
Т.А. АСКАРОВ
М.А. АРТИКОВА
Ж.Б. БЕКНАЗАРОВ (главный редактор)
Е.А. БЕРДИЕВ
Б.Т. БУЗРУКОВ
Р.К. ДАДАБАЕВА
М.Н. ДАМИНОВА
К.А. ДЕХКОНОВ
Э.С. ДЖУМАБАЕВ
А.А. ДЖАЛИЛОВ
Н.Н. ЗОЛотова
А.Ш. ИНОЯТОВ
С. ИНДАМИНОВ
А.И. ИСКАНДАРОВ
А.С. ИЛЬЯСОВ
Э.Э. КОБИЛОВ
А.М. МАННАНОВ
Д.М. МУСАЕВА
Т.С. МУСАЕВ
М.Р. МИРЗОЕВА
Ф.Г. НАЗИРОВ
Н.А. НУРАЛИЕВА
Ф.С. ОРИПОВ
Б.Т. РАХИМОВ
Х.А. РАСУЛОВ
Ш.И. РУЗИЕВ
С.А. РУЗИБОВЕВ
С.А.ГАФФОРОВ
С.Т. ШАТМАНОВ (Кыргызстан)
Ж.Б. САТТАРОВ
Б.Б. САФОВЕВ (отв. редактор)
И.А. САТИВАЛДИЕВА
Ш.Т. САЛИМОВ
Д.И. ТУКСАНОВА
М.М. ТАДЖИЕВ
А.Ж. ХАМРАЕВ
Д.А. ХАСАНОВА
А.М. ШАМСИЕВ
А.К. ШАДМАНОВ
Н.Ж. ЭРМАТОВ
Б.Б. ЕРГАШЕВ
Н.Ш. ЕРГАШЕВ
И.Р. ЮЛДАШЕВ
Д.Х. ЮЛДАШЕВА
А.С. ЮСУПОВ
Ш.Ш. ЯРИКУЛОВ
М.Ш. ХАКИМОВ
Д.О. ИВАНОВ (Россия)
К.А. ЕГЕЗАРЯН (Россия)
DONG JINCHENG (Китай)
КУЗАКОВ В.Е. (Россия)
Я. МЕЙЕРНИК (Словакия)
В.А. МИТИШ (Россия)
В.И. ПРИМАКОВ (Беларусь)
О.В. ПЕШИКОВ (Россия)
А.А. ПОТАПОВ (Россия)
А.А. ТЕПЛОВ (Россия)
Т.Ш. ШАРМАНОВ (Казахстан)
А.А. ЩЕГОЛОВ (Россия)
С.Н. ГУСЕЙНОВА (Азербайджан)
Prof. Dr. KURBANHAN MUSLUMOV (Azerbaijan)
Prof. Dr. DENIZ UYAK (Germany)

**ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН
НОВЫЙ ДЕНЬ В МЕДИЦИНЕ
NEW DAY IN MEDICINE**

*Илмий-рефератив, маънавий-маърифий журнал
Научно-реферативный,
духовно-просветительский журнал*

УЧРЕДИТЕЛИ:

**БУХАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ ИНСТИТУТ
ООО «ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН»**

Национальный медицинский
исследовательский центр хирургии имени
А.В. Вишневского является генеральным
научно-практическим
консультантом редакции

Журнал был включен в список журнальных
изданий, рецензируемых Высшей
Аттестационной Комиссией
Республики Узбекистан
(Протокол № 201/03 от 30.12.2013 г.)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

М.М. АБДУРАХМАНОВ (Бухара)
Г.Ж. ЖАРЫЛКАСЫНОВА (Бухара)
А.Ш. ИНОЯТОВ (Ташкент)
Г.А. ИХТИЁРОВА (Бухара)
Ш.И. КАРИМОВ (Ташкент)
У.К. КАЮМОВ (Тошкент)
Ш.И. НАВРУЗОВА (Бухара)
А.А. НОСИРОВ (Ташкент)
А.Р. ОБЛОКУЛОВ (Бухара)
Б.Т. ОДИЛОВА (Ташкент)
Ш.Т. УРАКОВ (Бухара)

11 (73)

2024

ноябрь

www.bsmi.uz

https://newdaymedicine.com E:

ndmuz@mail.ru

Тел: +99890 8061882

Received: 20.10.2024, Accepted: 02.11.2024, Published: 10.11.2024

UDC 616.995.132.8-053.31

CHAQOLOQLARDA ASKARIDIYOZLARNING KLINIK UCHRASHI

Rahimov Shermat Ismatovich <https://orcid.org/0009-0001-2052-4835>

Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti, O'zbekiston, Buxoro, st. A. Navoiy. 1
Tel: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ *Rezyume*

Maqolada askaridozning rivojlanishi bilan murakkab bo'lgan klinik holat tasvirlangan, uch oylik bolada paraproktit, teri allergiyasi va bronxial obstruksiya sindromi. Tashxis bolaning tagligida gelmint aniqlanganda va gelmintni makroskopik tekshirish va najasni mikroskopik tekshirishda aniq bo'ldi. Paraproktitni jarrohlik davolash va anthelmintic davolashdan keyin keyingi kuzatuv 1 yil davomida o'tkazildi. Kuzatish jarayonida takroriy shikoyat va so'rovlar qayd etilmagan.

Kalit so'zlar: bolalar, chaqaloqlar, gelmintlar, yumaloq qurtlar.

КЛИНИЧЕСКАЯ ПРОЯВЛЕННОСТЬ АСКАРИДИОЗА У ДЕТЕЙ

Рахимов Шермат Исмаатович <https://orcid.org/0009-0001-2052-4835>

Бухарский государственный медицинский институт имени Абу Али ибн Сины, Узбекистан,
г. Бухара, ул. А. Навои. 1 Тел: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ *Резюме*

В статье описан клинический случай, осложненный развитием аскаридоза, парапроктита, кожной аллергии и бронхообструктивного синдрома у трехмесячного ребенка. Диагноз был подтвержден при обнаружении гельминта в подгузнике ребенка, макроскопическом исследовании гельминта и микроскопическом исследовании кала. После хирургического лечения парапроктита и антигельминтной терапии наблюдение проводилось в течение 1 года. Повторных жалоб и обращений в ходе мониторинга не зафиксировано.

Ключевые слова: дети, младенцы, гельминты, круглые черви.

CLINICAL OCCURRENCE OF ASCARIDIOSIS IN INFANTS

Rahimov Shermat Ismatovich <https://orcid.org/0009-0001-2052-4835>

Bukhara State Medical Institute named after Abu Ali ibn Sina, Uzbekistan, Bukhara, st. A. Navoi.
1 Tel: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ *Resume*

The article describes a clinical case complicated by the development of ascariasis, paraproctitis, skin allergy and bronchial obstruction syndrome in a three-month-old child. The diagnosis was confirmed when the helminth was found in the diaper of the child and the macroscopic examination of the helminth and the microscopic examination of the feces. After surgical treatment of paraproctitis and anthelmintic treatment, follow-up was conducted for 1 year. Repeated complaints and requests were not recorded during the monitoring process.

Key words: children, babies, helminths, roundworms.

Dolzarbligi

Maqolada uch oylik chaqaloqda paraproktit, teri allergiyasi va bronxial obstruksiya sindromi rivojlanishi bilan askaridozning klinik holati tasvirlangan. Tashxis chaqaloqning tagligida dumaloq qurti aniqlash va gelmint va mikroskopik najasni makroskopik tekshirish paytida aniq bo'ldi.

Paraproktitni jarrohlik davolash va anthelmintic davolashdan keyin keyingi kuzatuv 1 yil davomida o'tkazildi. Kuzatuv jarayonida takroran kelib tushgan shikoyat va murojaatlar qayd etilmagan. Kalit so'zlar: bolalar, chaqaloqlar, gelmintlar, yumaloq qurtlar. Askaridoz hisoblanadi ikkinchi tomonidan umumiy yangiliklar, keyin enterobioz, sezilarli gelmintozlar. Men shifokorni chetlab o'tib, anthelmintic dorilarni o'zim qabul qilaman [2]. Kasal fuqarolar orasida [1, 3] shahar aholisi ustunlik qiladi (68%). Ushbu patologiyaning tarqalishida keng tarqalgan o'sish kuzatilmoqda. 2018 yil uchun Buxoro viloyatida "Yuqumli va parazitlar kasalliklar to'g'risida ma'lumot" Federal statistik kuzatuvning 2-son shakliga ko'ra, Askariozning 23 ta holati (100 ming kishiga 2,3). leniya), shundan 9 ta holat 18 yoshgacha bo'lgan bolalar orasida aniqlangan (100 ming bolaga 4,1). Buxoroda 2018 yilda jami 11 ta holat (100 ming aholiga 2,2), shu jumladan bolalarda 4 ta holat qayd etilgan. 2019-yilning 10 oyi davomida Buxoro viloyatida 21 ta askariy, shu jumladan, 10 tasi bolalar o'rtasida aniqlangan. Askaridoz har yili Buxoro viloyati bolalarida aniqlanadi va ro'yxatga olingan parazitlar invaziya holatlarining 0,5-0,7 foizini tashkil qiladi [4]. Gelmintozlarning klinik ko'rinishlari ko'pincha o'ziga xos emas va yuqumli va yuqumli bo'lmagan kasalliklarning turli xil niqoblariga ega bo'lishi mumkin, bu ularni tashxislashda muayyan qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. ki, bolalarda mavjud kasalliklarning kechishini murakkablashtiradigan yoki somatik, asosan allergik, patologiya, shu jumladan bronxial obstruksiya sindromi (BOS) rivojlanishining asosiy sababidir. Hozirda aniqlangan (BOS) klinikasida har qanday o'zgarishlar ro'y beradi, bu shakllanish jarayonida ishtirok etadigan individual etiologik omillarning etakchi rolga bog'liq. havo yo'llarining o'ta sezgirligini shakllantirish [5]. Gelmintozlar, qoida tariqasida, oilaviy xususiyatga ega, natijada barcha oila a'zolarini tekshirish va davolash askaridozni yo'q qilish samaradorligida asosiy vazifadir.

Tadqiqot maqsadi: Klinik rasmning xususiyatlarini aniqlash biz va hayotning birinchi yilidagi bolalarda gelmintik infestatsiyaning laboratoriya diagnostikasi.

Material va metodologiyasi

Biz uch oylik chaqaloqdagi gelmintoz kasalligining klinik holatini keltiramiz. Bemor Y. 2017 yil 10 oktyabrda tug'ilgan (Tekshirish vaqtida 3 oylik), bemorda so'nggi 2 oy ichida ich qotishi, yomon uyqu va bronxial obstruksiyaning ikki epizodi tufayli maslahat oldi. 2 oylikdan boshlab bola shishadan "NAN" formulasi bilan oziqlangan, keyin "Malyutka" fermentlangan sut formulasiga o'tkazilgan. Anamnezdan ma'lumki, u qisman emlangan. Oilada allergiya tarixi yo'q. 124 4-son (72) tug'ildi. 2019 yil uchinchi normal homiladorlikdan boshlab, tana vazni 3800 g, bo'yi 53 sm bo'lgan uchinchi muddatli tug'ilish oilada ota-onalar yashagan Ikki va to'rt yoshli 2 ta kichik bola ham bor.

Natija va tahlillar

Epidemiologik anamnez (onaning fikricha) vazni 6150 g (50-75 santimetr), balandligi 63 sm (90-97 santimetr). Jismoniy rivojlanish yuqori va uyg'undur. Teri rangi oqargan, quruq, yonoqlarida, tanasida va oyoq-qo'llarida siyrak makulopapulyar eritematoz toshmalar bor, shishlar yo'q. Til oq qoplama bilan qoplangan. Periferik limfa tugunlari o'rtacha darajada kattalashgan. Faringeal bodomsimon bezlar kattalashmagan. Burun orqali nafas olish erkin. Perkussiyada o'pka tovushi qayd etiladi. Auskultatsiya – vezikulyr nafas, xirillash yo'q. Yurak maydoni o'zgarmaydi. Nisbiy yurak xiralik chegaralari kengaytirilmaydi. Sistolik shovqin (1 ball) sternumning chap qirrasida bo'ylab maksimal 2-3 qovurg'alararo bo'shliqda sternumning chap tomonida (ehtimol, ochiq teshik bor) va paydo bo'ladigan "yuqori shovqin". kamqonlik bilan ham mumkin. Yurak urishi 120 zarba / min. Jigar qovurg'a yoyi chetidan +2 sm, taloq paypaslanmaydi. Qonda 15/12/17 eozinofiya ly 4%, gemoglobin 93 g/l, boshqa o'zgarishlarsiz. Tekshiruvda teri osti paraproktitlari aniqlandi. Mintaqaga teri ostida anal teshigi ko'rinib turardi og'riqli shish, uning ustidagi terining qizarishi (1-rasm). Bolani tekshirganda, tagida yosh dumaloq chuvalchang, chamasi dumaloq chuvalchang topildi (2-rasm). Bola zudlik bilan jarroh konsultatsiyasiga yuborildi, paraproktit bo'yicha operatsiya qilindi va operatsiyadan keyingi davr asoratsiz o'tdi.

Gurux

1. Bemor 2017 yil 10 oktyabr, og'riqli shish, uning ustidagi terining qizarishi bilan.
2. Yumaloq chuvalchangning yosh shaxsi. Askaridoz tashxisi parallel ravishda, bolalar gelmintologiya markaziga ko'rik uchun yumaloq chuvalchangli odam olib kelinganida tasdiqlandi. Ayol

Ascaris makroskopik tarzda aniqlangan lumbrikoidlar 170 mm. Gelmintologning ko'rsatmasi bo'yicha bolaga 5 kun davomida 15 mg/kg miqdorida 2 kurs albendazol , shuningdek, pediatr tomonidan ko'rsatilgan temir preparatlari berildi. Muhim nojo'ya ta'sirlar Degelmintizatsiya paytida sezilarli ta'sirlar kuzatilmadi . Bola bilan birga butun oila a'zolari davolandi. Bolaning ahvoli yaxshilandi, u ancha tinchlandi, uyquasi tiklandi. Bola taxminan bir yil davomida kuzatilgan. Hech qanday shikoyat yo'q edi. Shunday qilib, yuqorida aytilganlarga asoslanib , klinik tashxis qo'yildi: askarioz, tipik, o'rtacha shakli, kech bosqichi, ichak (yiringli paraproktit) va ichakdan tashqari. sezilarli (toksik-allergik dermatit, bronxo -obstruktiv sindrom, aralash kelib chiqadigan 1-darajali anemiya) asoratlar. Inson infeksiyasi nafas olish yo'li bilan sodir bo'ladi etuk lichinkani o'z ichiga olgan invaziv tuxumning ta'siri , asosan, aloqa va maishiy aloqa orqali. Bizning holatda, chaqaloq tug'ilishdan boshlab erta bolalik davridagi bolalar bilan o'ralgan edi, bu esa bunga hissa qo'shdi bosqin to'liqini . Ichakdagi tuxumdan chiqqan lichinka venoz tizim orqali o'pkaga kirib, bronxlar orqali farenksga o'tadi va so'lak bilan ichakka qayta yutiladi , u erda 2-3 oydan keyin u kattalarga aylanadi. . Lichinkalarning ko'chishi odatda yo'tal bilan birga keladi va bu bolaning tarixida bronxo-obstruktiv 2 epizod mavjud; sin Hayotning birinchi va ikkinchi oylarida droma . Dumaloq qurtlarning rivojlanish tsikliga asoslanib, bolaning dastlabki infestatsiyasi tug'ilgandan ko'p o'tmay sodir bo'lgan deb taxmin qilish mumkin. Umumiy qon testida eozinofiliya mavjudligi gelmintik infeksiyaning o'ziga xos belgisidir. zi . Shu bilan birga, ushbu ko'rsatkichning qiymatlari 4-son (72). 2019-yilda bizning holatlarimizda 125 nafari yosh normasi doirasida edi. Lichinkalarning o'zlari va ularning hayotiy faoliyati mahsulotlarining parchalanishi mahsuloti bo'lgan begona oqsillar tomonidan toksik sensitizatsiya bilan sensibilizatsiyasi sodir bo'ladi . Bu allergiyaning barcha turlarida o'zini namoyon qiladi reaksiyalar - teri toshmasidan tizimli anafilaktoid reaksiyalarning rivojlanishiga qadar . Bu chaqaloqda papules shaklida teri toshmasi bor edi teri qichishi qattiq uyqu buzilishi edi; Mavjud adabiyotlarda askaridozning paraproktit shaklida asorati bilan hech qanday manba topilmadi. Biroq, bu asorat, bemorning o'ta yoshligi va gelmintlar tomonidan nozik ichak shilliq qavatining doimiy tirnash xususiyati tufayli askaridozning ichak shaklida juda mantiqiydir. Onaning kasalxonaga borishni rad etishi sababli bemorni davolash ambulatoriya sharoitida o'tkazildi , keyinchalik najasda o'lik shaxslar mavjudligini kuzatish qiyin edi. Bizning holatlarimizda monoinvaziya bor edi . Ko'pincha klinik amaliyotda dumaloq qurtlar, ya'ni yumaloq qurtlar bilan birgalikda shikastlanish kuzatiladi .

Xulosa

Shunday qilib, ushbu klinik holat chaqaloqlarda askaridozning murakkab kechishining yorqin namunasidir joriy eozinofiliya va leykotsitoz, yiringli paraproktit shaklida xavfli asorat rivojlanishi bilan. Ushbu klinik kuzatuvning o'ziga xosligi bolaning go'dakligida, hozirgi kichikligidadir pediatrlarning ushbu yosh guruhida gelmintik infestatsiya bilan kasallanishi. Gelmintozlar bo'yicha epidemiologik vaziyatni qoniqarli deb bo'lmaydi. Rasmiy statistik ma'lumotlarning past ko'rsatkichlari haqiqatni aks ettirmaydi . Pediatrlar va boshqa mutaxassislarining hushyorligini oshirish kerak samarali amalga oshirish uchun shifokorlar hayotning birinchi yilidagi bolalarda gelmintlarni yuqtirish ehtimoli haqida yangi profilaktika, terapevtik va diagnostika choralarini tuzichi kerak.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Arakelyan R.S. Buxoroda odam askariozi mintaqa //Profilaktika tibbiyoti aholi salomatligini saqlash va mustahkamlashning ilmiy va amaliy asosi sifatida. Ilmiy maqolalar to'plami tahririyati M.A. Pozdnyakova. – Nijniy Novgorod, 2014; 67–70 betlar.
2. Sog'liqni saqlash vazirligining klinik tavsiyalari Rossiya Federatsiyasining "Bolalarda askarioz " M., 2014; 65 b.
3. Moskina O.V., Guzeeva T.M., Moskina T.S. Xanti-Mansi avtonom okrugida geogelmintiazlarning (askaridoz) yuqish omillari //Auditoriya 2015;3(7):38-43.
4. Arakelyan R.S., Okun Skaya E.I., Galimzyanov X.M., Bogdanyants M.V., Kimirilova O.G. va boshqalar Bolalardagi parazitozlar //Talabalar uchun darslik. Buxoro, 2017; 46 b.
5. Savenkova N.D., Djumagaziev A.A., Bezrukova D.A. Bolalarda takroriy bronxit: muammoning holati //Buxoro tibbiyot jurnali. 2014;9(1):29-37.
6. Abdullaeva M.A. Pathomorphological Changes that Develop in the Wall of the Aorta Under the Influence of Radiation //Central asian journal of medical and natural sciences. Jul-Aug 2021;2(4):198-203 | ISSN: 2660-4159 CE 198-NTRAL ASIAN JOURN

7. Abdullaeva M.A., Kosimova D.S. Evaluation of the quality of life of patients with cirrhosis after surgical prevention of bleeding from varicose veins of the esophagus //International journal for innovative engineering and management research 2020;9(11):185-189 Hindustan
8. Abdullaeva M.A., Kadirova L.V., Turaev U.R. Changes of Indicators of Immune Status in Patients with Nonspecific AortoArteritis on the Base of Combined Therapy //The Pharmaceutical and Chemical Journal, 2020;7(1):35-38 43 Available online Research Article ISSN: 2349-7092 Coden(USA)
9. Abdullaeva M.A., Zhabborova O.I. Dynamics of indicators of the immune status and endothelial function in patients with nonspecific aorto-arteritis during combination therapy //Tibbiyotda yangi kun Bukhoro 2020;2(30/1).
10. Abdullaeva M.A. Damage to the endothelial layer of the vascular wall in nonspecific aortoarteritis //Tibbiyotda yangi kun. Tashkent, 2016;3-4(14-15):13-15 (14.00.00.№22)
11. Abdullaeva M.A., Muyidinova E.G., Tairov Sh.M. Influence of Equator and Tessiron therapy on clinical symptoms and functional state of vascular endothelium in patients with nonspecific aorto-arteritis. //Science of young scientific and practical journal Ryazan 2015;3:40-44.
12. Abdullaeva M.A. Comparative evaluation of the clinical effectiveness of the use of the equator and antiplatelet clopidogrel (tessiron) in patients with nonspecific aortoarteritis. //Actual problems of medicine Collection of scientific articles of the Republican scientific-practical conference and the 23rd final scientific session of the Gomel State Medical University. Gomel, November 13-14, 2014; 3-5 p.
13. Abdullaeva M.A., Abdulkhakimov Sh.A. Functional state of the vascular endothelium in patients with nonspecific aortoarteritis. //Scientific Medical Bulletin of Ugra, Khanty-Mansiysk. 2014;1-2:15-18.
14. Abdullaeva M.A. Cytokine profile in patients with nonspecific aortoarteritis during therapy //Problems of Biology and Medicine, 2020;113:7-10.
15. Abdullaeva M.A. The state of the cardiovascular system in patients with nonspecific aortoarteritis. //Nazariy va klinik tibbiyot jurnali. - Tashkent, 2016;3:28-31.
16. Abdullaeva M.A., Xalimova D. Results of the study of the influence of viral liver damage in white rats under experimental conditions on liver tissue (trichrome Masson and immunohistochemistry marker cd68) BIO Web of Conferences 121, 03013 (2024) <https://doi.org/10.1051/bioconf/202412103013 GLSBIA 2024>

Qabul qilingan sana 20.10.2024